המשטרה

אב שכול מוסאייל

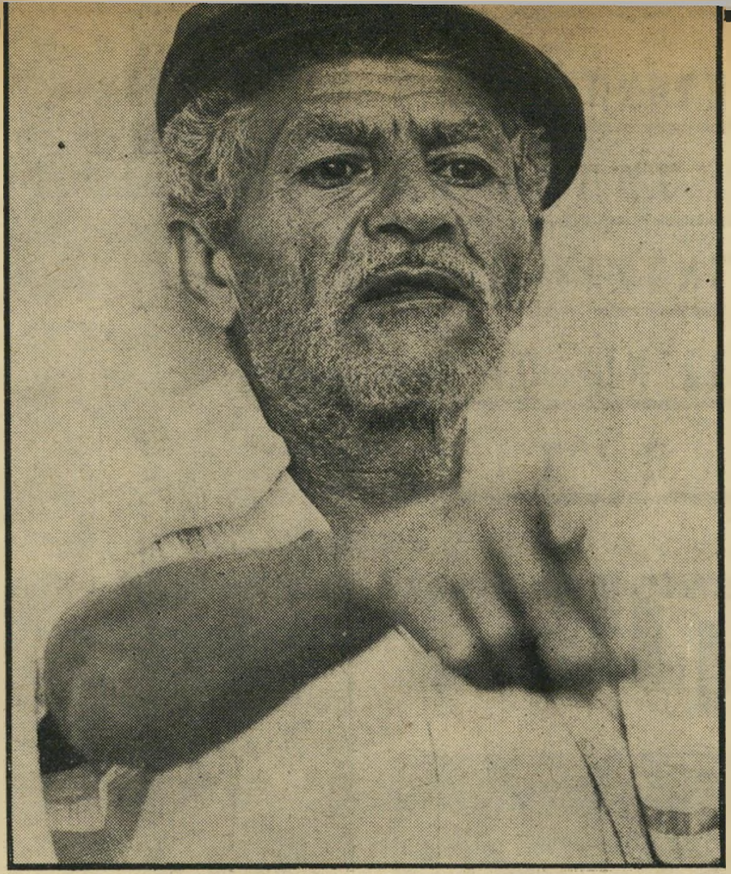

נורה ונהרג
משה מוסאייל

וחצי בבוקר הוא כבר היה מת. „איבד יותר מדי דם," אמר הרופא.

■ ■ ■

שתי אחיות ואח אחד באו מאילת. את נוסף בא ממושב גני־תקוה. ביכו יחד את משה. „זה לא בסדר," הם אמרו, „מה זה יורים בו ככה?" אבל הבינו שלא יחזירו אותו לחיים. היתה להם דרישה אחת צנועה: שהמישטרה תשלם את הוצאות הקבורה.

„הם הרגו אותו, שהם יקברו אותו," אמר האב.

„ניקח את הגופה ונשים אותה במישטרה. שהם יעשו את ההלוויה," אמר מישהו אחר.

תוך דקות מיספר עברה השמועה מפה לאוזן והסעירה את כל שכונת שעריים. יצאו להפגין על שהמישטרה לא רוצה לקבור את המת שהרגה. רק אז באו עזרא גולדברג, מפקד מרחב המרכז, ויהודה מדהלה מפרנסי שעריים. „כמו שהרגתם אותו, ככה תקברו אותו!" דרש האב.

עזרא גולדברג ניסה להרגיע את הרוחות. לא רצה שההלוויה תהפוך למסע הפגנה נגד המישטרה. „לא צריך פנתרים בשעריים," הוא אמר. בסוף סוכם שהמישטרה תיתן פתק לחברא־קדישא, שיקברו את משה על חשבון המישטרה. כמה קציני מישטרה גם ישתתפו בהלוויה, „לסימן שהם נושאים באחריות," כפי שאמר האח יוסף. ככה עברה ההלוויה בשקט.

רק אחרי שקברו את משה התחילו השאלות להטריד את בני המישפחה האבלים: „איך זה ירה השוטר יריה אחת בלי לראות וכבר פגע בו?" „איך השאיר אותו שם לשכב בלילה בפרדס פצוע? האם לא שמע צעקה?" „מה פתאום ירה בו השוטר? הרי לא היה לו נשק בכלל, למשה? למה ירה ישר בו ולא קודם ב־אוויר?"

„מה זה, כל שוטר מוציא פסק־דין מוות?"

■ ■ ■

זה דשיים קודם לכן, ניסה עובדיה הררי, סרסור זונות ירושלמי, לברוח מידי משמר מישטרה שבא לעצרו. סמל המישטרה מריוס סלומון ישב במכונית המישטרה שחנתה ברחוב, כשעובדיה פרץ מפתח הבית החוצה. הוא שלף את אקדחו וניסה לעצור את עובדיה. הכדור שנורה מהאקדח פגע בראשו של עובדיה ממרחק של מטר. מריוס סלומון לקח את עובדיה לבית־החולים, שם מת. „נפלט לי כדור," הסביר הסמל אהר־כך מדוע ירה ישר בראשו של עובדיה.

בשישי ביוני השנה גילה משמר מישטרה מכונית גנובה ליד אחד הפרדסים בהרצליה. שמו מארב ליד המכונית, חיכו שגנובייה יחזור. בסביבות חצות הלילה הופיעו שלושה אנשים, רעולי פנים. השוטרים שבמארב יצאו וציוו עליהם לעצור. השלושה ניסו להמלט, אחד הבורחים נכשל ונפל. אחד השוטרים ירה בו ממרחק של מטרים ספורים, פגע בצווארו. „בדמה היה לי שראיתי בידו אקדח ושמעתי אר־

נורה ונפצע
אפרים סילבר

נורה ונהרג
עובדיה הררי

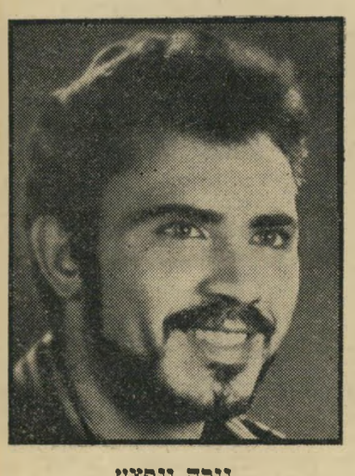

נורה ונפצע
ויקטור חיים

תו דורך אותו," התנצל השוטר.

האיש שנפצע מכדור השוטר היה אפרים סילבר, יחד עימו נתפסו אחיו, מנדל סילבר, ואשר איזמי. בידי אף אחד מהם לא היה נשק.

במלחמת האזרחים בספרד ב־1936. האב, שלמה, התנדב לבריגדות הבינלאומיות מפולין. האם מרים התנדבה מפורטוגל. עם סיום המלחמה והמפלה, הם עברו לצרפת. ערב מלחמת העולם, היגרו לאמריקה.

ב־1950 עלו לארץ עם ארבעת ילדיהם. גרו באוהל, במעברה, בלי פרנסה. שלמה סילבר מת אחרי שנתיים. אפרים נשלח למוסד נוער. האם נשארה בבית עם שתי אחיותיו ואחיו. פירנסה אותם עד שחלתה באסטמה. מאז היו נתונים להסדיה של לשכת הסעד.

אפרים עזב את המוסד והתחיל לעבוד כמכונאי רכב. העבודה היתה קשה. הוא גילה דרכים קלות יותר לעשות כסף. הפריצה והגניבה הפכו למקצועו. כל בתי־הסוהר במדינה כבר הכירו אותו. בכלא שאסה ישב שנתיים.

אפרים סילבר נלקח לבית־החולים במצב אנוש. הכדור שפגע בצווארו חלף מיספר מילימטרים מאב העורקים. היתה סכנה כי ישאר משותק לכל החיים, אחרי שניצל בנס ממוות.

למרות זאת ביקשה המישטרה להוציא נגדו פקודת מעצר. השופט דב לוין ציווה לשחררו בערבות של עשרת אלפים ל"י. „מצב בריאותו קשה," קבע השופט, „עליו לקבל טיפול רפואי מתאים."

אבל המישטרה לא שיחררה את סילבר. הוא הועבר לכלא רמלה, מוחזק בבית־החולים שם עד היום.

אפרים סילבר נולד כאזרח אמריקאי, לפני 25 שנים. הוריו הכירו זה את זו

„אין לו מזל," אמרה השבוע אמו, „היו לו חיים קשים, בלי אבא. הוא ילד טוב, אף פעם לא פגע באף אחד. נכון, לפעמים היה גונב — אבל זאת עוד לא סיבה שירו בו."

■ ■ ■

ויקטור („ויקי") חיים (28) הוא מוצר טיפוסי של המעברות ושכונות העוני. מיום שהוא זוכר את עצמו הוא זוכר את מעברת הרצליה, שם הוא חי עד היום, עם אשתו וילדיו. שם גדל, חונך וקיבל את השיעור הראשון בדרך הפשע. הסיפור רגיל ושיגרתי: משפחה מרובת ילדים, תנאי מצוקה, הזנחה מצד ההורים, הזנחה מצד המחנכים, יציאה לרחוב, חבורת נוער, דרך הפשע.

„בא לי פעם ורציתי להפסיק עם זה," נזכר ויקי, „אז התחתנתי. אבל לא יצא מזה שום דבר. שוב תפסו אותי על החזקת רכוש גנוב ושמו אותי ברמלה לארבעה חודשים. אחרי זה רציתי שוב להפסיק עם הפשע. אבל מכירים אותי כפושע. אז שום דבר כבר לא עוזר. כשקורה משהו, תיכף באים אליך. ככה זה היה גם ביום שנפצעתי. השוטר רצה לעצור אותי, כי הוא מכיר אותי כגנב."

ויקי נפצע מירייות שוטר, יום אחרי סילבר. אבל זה היה ברעננה. לפי גירסת המישטרה, גילה משמר שוטרים כי בסופרמרקט המקומי אירעה התפרצות. התחילו לחפש בסביבה. שוטר ראה את ויקי. צעק לו לעצור. ויקי התחיל בורח. השוטר ירה בו. הכדור פגע במרכז העצבים.

השבוע שוחרר ויקי מבית־החולים. הכדור עוד תקוע בגבו. אי־אפשר להרחיק אותו. ניתוח עלול להסתיים בשיתוק כללי. גם במקרה של ויקי טען השוטר כי היה בטוח שלויקי יש אקדח. לויקי לא היה.

„הייתי אצל בחורה אחת ברעננה," סיפר את גירסתו על נסיבות המקרה. „ליווי־תי אותה הביתה. הלכתי לבדי בכביש, רחוק מהסופרמרקט. פתאום שמעתי צעקה: „עצור!" סובבתי את הראש. ראיתי שוטר מחזיק אקדח במרחק שלושה מטר ממני. פתחתי את הפה לשאול מה קרה? לא הצלחתי להוציא מילה והשוטר ירה. יותר לא זוכר. התעוררתי בבית־החולים."

„הבחורה שהוא היה איתה, מוכנה לבוא להעיד," מוסיף פרקליטו, עורך־דין משה אלוני. אשתו של ויקי, רותי, היתה בחודש האחרון להריונה כשנורה. „הם ראו שאני בהריון," היא סיפרה, „אבל כשבאתי לתחנת המישטרה ושאלתי למה ירו בו, צחקו לי: ‚תשמרי על הויקי שלך שלא יגנוב,' אמרו לי."

השבוע, כשיצא ויקי עם כדור בגבו מבית־החולים, ילדה לו רותי בן.

■ ■ ■

צריך ששוטרים יהיו חמושים. צריך שעבריינים למיניהם ידעו שלחוק יש זרוע ארוכה ובקצה הזרוע יש אקדח. צריך ששוטרים יוכלו להלחם עם פושעים אלימים ועם עבריינים מזוינים. על זה אין ויכוח.

אבל מישהו צריך לספר ולשנן לשוטרי ישראל לא רק את תקנות המישטרה המורות כי מותר לשוטרים לירות רק כדי לתפוס נאשמים במעשי פשע חמורים ו־אחרי אזהרה בקול או ביריית אזהרה. מי־שהו חייב להזכיר להם כי אם כל פורץ קטן וכל גנב מכוניות יזדיין בעתיד ב־אקדח, זה יכול להיות בין השאר גם בגלל הידיעה שלא חשוב מה יעשה, סי־כוייו לספוג עונשת חמה מאקדח המישטרה רבים כיום מאשר היו אי־פעם.

לפני כארבעה חודשים, בחקירת נסיבות מותו של שמואל סעיד, שנורה למוות בידי שוטר בתל־אביב, לפני כשנתיים, בעת שנהג במכונית גנובה, קבע שופט השלום התל־אביבי, מנחם אילן כלל של זהב, החייב להתנוסס מול עיניו של כל שוטר: „כל שוטר חייב לשקול אם המקרה חמור עד כדי כך שיש צידוק מוסרי וחוקי לשלילת חיי אדם והטלת מום בו. איש המישטרה חייב לנהוג בהתאפקות עד קצה גבול הסבלנות האנושית."

שרשרת המקרים האחרונה מעידה שגבול הסבלנות האנושית של שוטרי ישראל הוא קצר מאוד.